
Hjertecentrets mission og strategi for prægraduat uddannelse i klinisk sygepleje

---

2021-2025

HJERTECENTRET

HJERTECENTRETS TEAM FOR UDDANNELSE I KLINISK SYGEPLEJE

Indhold

Patientcentreret læring i en vidensbaseret praksis	2
Mission.....	2
Udvikling af professionsidentitet	2
Læring i autentiske rum	3
Pædagogiske metoder	3
Kvalitet i vejledning.....	4
Transition	4
Strategi	5
Den daglige og situationelle vejledning.....	5
Klasserumsundervisning	5
Klinisk undervisningstilbud i para-autentiske læringsrum	6
Evaluerig.....	7
Litteratur	8

Patientcentreret læring i en vidensbaseret praksis

Hjertecentrets Team for Uddannelse i Klinisk Sygepleje (TUKS) er ansvarlige for prægraduat uddannelse af sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter og ambulancereddere i klinisk praksis. Derudover leder og løfter teamet en række pædagogiske tiltag indenfor det postgraduate sygeplejefaglige område. Nærværende mission og strategi beskriver den grundlæggende tilgang i alle vores uddannelsesindsatser, men fokuserer særligt på den prægraduat uddannelse af sygeplejestuderende, da de udgør langt størstedelen af vores uddannelsessøgende.

Missionen og strategien henvender sig først og fremmest til Hjertecentrets daglige vejledere, kliniske vejledere, kliniske undervisere, kliniske sygeplejespecialister, samt sygeplejefaglige ledere og har til formål at understøtte realiseringen af udvalgte aspekter af Rigshospitalets handleplan for uddannelse (1), Hjertecentrets visioner og strategier for sygeplejen (2) Hjertecentrets definition på sygeplejefagligt perspektiv (3), Hjertecentrets visioner og strategier for forskning i klinisk sygepleje (4) og Rigshospitalets vision for prægraduat uddannelse i klinisk sygepleje (5).

Rigshospitalet har som universitetshospital tre hovedopgaver; *patientbehandling- og pleje, præ- og postgraduat uddannelse samt forskning*. Vores mission og strategi for uddannelse i klinisk sygepleje er at understøtte sammenhængen mellem disse hovedopgaver med fokus på *patientcentreret læring i en vidensbaseret praksis*.

Mission

Vores mission for uddannelse i klinisk sygepleje i Hjertecentret er at få de fem hjørnsten fra Rigshospitalets vision for prægraduat uddannelse i klinisk sygepleje til at leve. Det drejer sig om: 1) *udvikling af professionsidentitet*, 2) *læring i autentiske rum*, 3) *pædagogiske metoder*, 4) *kvalitet i vejledning* og 5) *transition*.

Udvikling af professionsidentitet

Vi har en mission om at arbejde bevidst med kontekstens betydning for læreprocesser og dannelsen af fag- og professionsidentitet (6). Gennem vejledning styrkes elever og studerende i at kunne balancere i spændingsfeltet mellem de ensartede og generelle uddannelsesmæssige krav og de forskelligartede og højtspecialiserede kliniske praksisser – herunder med fokus på værdien af grundlæggende og også kompleks sygepleje. Desuden understøtter vi elever og

studerende i at opbygge tillid til egen faglighed i en kompleks, foranderlig og tempofyldt sygeplejekontekst.

Vi indfører elever og studerende i Hjertecentrets tænkning om sygeplejerskers kompetenceprofil (2, 3), hvor sygeplejen er målrettet den enkelte patient og dennes reaktioner på egen sygdom og livssituation. Med andre ord: medinddragelse af patienten og evt. pårørende i de kliniske beslutninger, der træffes.

Vi bidrager til at uddanne fagligt stærke sygeplejersker, der kender deres egen profession og indgår aktivt og bevidst i tværprofessionelle samarbejder (7) til gavn for patienter og pårørende.

Vores mission er at facilitere elevers og studerendes udvikling af handlekompetencer ift. klinisk lederskab (8), herunder evnen til kritisk refleksion med fokus på sammenhængende patientforløb. Uddannelse i klinisk sygepleje skal understøtte, at elever og studerende lærer at arbejde analytisk og reflekterende i den kliniske beslutningstagen, som trækker på sygeplejens forskellige videns- og evidensformer (9).

Læring i autentiske rum

Vi tilstræber, at elever og studerende får et stort læringsudbytte af det unikke ved at lære i det autentiske kliniske rum. Her er det helt særlige den læring, der udspringer af mødet med patienten; et møde som for elever og studerende både kan være kropsligt, kognitivt og emotionelt. I det autentiske rum findes gode betingelser og muligheder for dels at observere myndige sygeplejersker i patientinteraktioner, og dels at modtage situationel vejledning (10,11) i forhold til egne interaktioner med patienter og pårørende. Derudover opnås også læring i ”andre autentiske rum”, som fx. sygeplejekontoret og medicinrummet.

Pædagogiske metoder

Vores mission er at have den enkelte elevs eller studerendes individuelle læringsmæssige behov for øje i den daglige kliniske vejledning og undervisning. For at anerkende disse individuelle behov, anvender vi konkrete pædagogiske greb og vejledningsmetoder, som vi justerer og tilpasser til den enkelte.

Vi tilstræber, at der foreligger didaktiske metodeovervejelser bag vejlednings- og undervisningstilbud, hvoraf nogle vil være eksplicitte metoder i samspil med de studerende, mens andre er didaktiske og pædagogiske ‘baggrundsovervejelser’ ift. tilrettelæggelsen og udførelsen af fx klasserumsundervisning, refleksion og simulation.

Kvalitet i vejledning

Vi har som mission at alle elever og studerende får oplevelsen af at være ventet og velkommen. I Hjertecentret ser vi vejledning og undervisning af elever og studerende som et fælles anliggende, som løftes i tæt samarbejde mellem daglige vejledere, kliniske vejledere, kliniske undervisere, afdelingsledelser og det samlede fagfællesskab. Som en del af elevers og studerendes faglige læring har vi som mål at alle får:

- Dagligt følgeskab af sygeplejersker, der med specialekendskab kan vise og vejlede i den patientnære sygepleje – situationel vejledning (11).
- Kontinuerlig faglig sparring med klinisk underviser, der gennem følgeskab i læringsforløbet systematisk integrerer eksisterende forskningsbaseret viden i de kliniske uddannelsesaktiviteter meta-vejledning (11).

Vi vil hjælpe elever og studerende til at fortolke uddannelseskravene ind i den kliniske kontekst de befinder sig i, og herved tydeliggøre hvilke læringsmuligheder den kliniske praksis kan tilbyde. Samtidig stiller vi tydelige og klare forventninger til elever og studerendes ansvar for egen læring og aktive deltagelse i den kliniske praksis og i Hjertecentrets undervisningstilbud.

Transition

Vi arbejder målrettet med at understøtte og synliggøre læring i overgangene mellem skole og klinik, samt transitionen fra studie til professionel praksis efter endt uddannelse.

I vores undervisningspraksis inddrager vi eksplicit de teorier, som elever og studerende har fået introduceret på skolen, og vi inkluderer dem i de sygeplejefaglige fællesskaber, hvor de anses som kommende kollegaer og som en faglig ressource i forhold til at inspirere i patientplejen.

For at arbejde udviklende med transition i sygeplejerskeuddannelsen, igangsætter vi et udviklingsprojekt i samarbejde med Københavns professionshøjskole, hvor vi afprøver nye måder at organisere og pædagogisk arbejde med klinisk undervisning på sygeplejestudiets afsluttende år, I tilknytning hertil opstartes et følgeforskningsprojekt, der undersøger om og hvordan udviklingsprojektet bidrager til bedre overgang mellem at være studerende og nyuddannet nyansat.

Strategi

Som overordnet strategi arbejder vi med både forsknings- og udviklingstiltag, hvor vi prioriterer indsatser, der med afsæt i patienternes forløb og situation fokuserer på de lærendes kompetenceudvikling. Forskningen skal bidrage med viden om, hvordan vi bedst understøtter udvikling af professionsidentitet, herunder kompetencer til at træffe kliniske beslutninger med inddragelse af sygeplejefprofessionens vidensformer og klinisk lederskab i en kompleks sundhedsinstitutionel kontekst.

For at arbejde målrettet med missionen, har vi fokus på (1) den daglige og situationelle vejledning, (2) relevante tilbud af klasserumsundervisning, samt (3) en række indsatsområder i det vi benævner para-autentiske læringsrum¹, som har fokus på at udnytte potentialet for peerlearning (12) elever og studerende imellem.

Den daglige og situationelle vejledning

I den daglige tilrettelæggelse af vejledning sikrer vi, at elever og studerende har god mulighed for både at observere myndige sygeplejersker i patientinteraktioner, og at modtage situationel vejledning i forhold til egne interaktioner med patienter og pårørende. Kliniske vejledere og undervisere arbejder her systematisk med før-, under- og eftervejledning (13) med udgangspunkt i den enkeltes uddannelsesniveaue og læringsstil, samt feedbackmetoder i klinisk vejledning (14). Derudover anser vi også vejledning i afdelingernes andre rum, som vigtige, hvor fx vejledning i at navigere i fx medicinrum og sygeplejekontor – herunder særligt dokumentationssystemer.

Klasserumsundervisning

Vi afholder semestervis klasserumsundervisning i de tilfælde, hvor det giver størst læringsudbytte for elever og studerende. Det drejer sig om generel introduktion til Hjertecentret, undervisning i studieplaner og medicinundervisning. Desuden er der semester- og studiespecifikke klasserumsundervisning, hvor vi arbejder aktivt med studerende-involverende undervisningsmetoder (15).

---

¹ Det para-autentiske læringsrum betyder her "ved siden af det autentiske rum" og drejer sig om læringsrum, der tager afsæt i konkrete patientsituationer, som elever og studerende har stået i, eller vil møde i fremtiden. Eksempler på undervisningstilbud i et para-autentisk klinisk læringsrum er refleksionsseancer, vejledning, simulation, færdighedstræning m.v.

Klinisk undervisningstilbud i para-autentiske læringsrum

Formålet med indsatserne i de para-autentiske læringsrum er at styrke elever og studerendes:

- Refleksive og analytiske kompetencer
- Kompetencer i patientrettet kommunikation
- Evne til at medtænke patientens perspektiv i klinisk beslutningstagen
- Indsigt i de kliniske problemstillinger, som den patientgruppe de yder sygepleje til, kan have
- Færdigheder i instrumentel sygepleje

Dette gøres gennem fire forskellige indsatser; *klinisk refleksion, klinisk workshop, journal club og simulation*

Klinisk refleksion

For at styrke evnen til at træffe kvalificerede kliniske beslutninger deltager elever og studerende en gang ugentligt i klinisk refleksion med egen kliniske underviser, medstuderende i afdelingen og evt. klinisk vejleder. Studerende fremlægger den patient de passer den aktuelle dag, hvor fokus er rettet mod både prospektiv og retrospektiv refleksion (16) over patienters kliniske problemstillinger og klinisk beslutningstagen i sygeplejen. Fagområder med betydning for patientforløbene og de kliniske problemstillinger inddrages systematisk ved brug af PRM (9) som gennemgående metode (Jf. beskrivelse af Klinisk Refleksion, Team for Uddannelse i Klinisk Sygepleje).

Klinisk workshop

For at styrke elever og studerendes vidensbaserede handlekompetencer, afholdes kliniske workshops, hvor en på forhånd udvalgt klinisk problemstilling tages op til refleksion ift. den/de patientgrupper, som de yder sygepleje til. Vi har udarbejdet en række ”workshop-pakker”, indeholdende refleksionsspørgsmål og tilhørende litteratur. De udvalgte kliniske problemstillinger knytter sig til de respektive temaer på semestrene, men vil også kunne bruges på tværs af semestre (Jf. beskrivelse af Klinisk Workshops, Team for Uddannelse i Klinisk Sygepleje).

Journal club

For at øge studerendes indsigt i aktuel sygeplejeforskning vedrørende den patientgruppe de yder sygepleje til, samt for at understøtte deres kompetencer til kritisk vurdering af forskningsmetoder og anvendelsesmuligheder i klinisk praksis, afholdes der journal clubs for

6. semester studerende 1-2 gange i løbet af deres klinikforløb (Jf. beskrivelse af Journal Club, Team for Uddannelse i Klinisk Sygepleje).

Simulation

Vi tilbyder relevant simulationsundervisning (17) – både for 1) at respektere og værne om patientens integritet, ved at undgå vejledning, der er til gene for/upassende i patientens nærvær eller foregår hen over patienten, 2) øve kompetencer i et rum med plads til fejl og mulighed for peerlearning og peerfeedback. Simulationsundervisning vil have to ben:

- Øvelse i patientrettet kommunikation, fx ift. konflikthåndtering, den svære eller motiverende samtale. Der opstilles scenarier med brug af fx skuespillere, eller øvelser/rollespil med hinanden.
- Øvelse i forskellige færdigheder med brug af dukker, samt øvelser med fokus på hvordan forskellige plejehandlinger opleves på egen krop, fx tandbørstning eller hjælp til spisning (Jf. beskrivelse af simulationsundervisning, Team for Uddannelse i Klinisk Sygepleje).

Evaluering

Som integreret del af udviklingen af både klasserumsundervisning og undervisningstilbud i de para-autentiske læringsrum, foretages der en systematisk evaluering (18), der bruges til at lære af egen undervisningspraksis og sætte retning for udviklingen af undervisningen i klinisk sygepleje i Hjertecentret (jf. evalueringsstrategi, Team for Uddannelse i Klinisk Sygepleje).

Litteratur

1. Forum for uddannelse – Handleplan for uddannelse på Rigshospitalet 2019.
2. Hjertecentrets ”Faglige vision for sygeplejen i Hjertecentret”
https://intranet.regionh.dk/rh/klinikker/hjertecentret/sygeplejen/Documents/Visioner%20og%20strategier/Pjece_Faglige_visioner_for_sygeplejen_i_Hjertecentret_oktober2016.pdf
3. Hjertecentrets ”Sygeplejens faglige perspektiv”
https://intranet.regionh.dk/rh/klinikker/hjertecentret/sygeplejen/Documents/Visioner%20og%20strategier/Sygeplejens_faglige_perspektiv_revfeb2015.pdf
4. Hjertecentrets Visioner og Strategier for forskning i klinisk sygepleje
https://intranet.regionh.dk/rh/klinikker/hjertecentret/sygeplejen/Documents/Visioner%20og%20strategier/Hjertecentret_Vision_og_Strategi_for_forskning_klinisk_sygepleje_mod_2020_opt_maj2016.pdf
5. Prægraduat uddannelse i klinisk sygepleje på Rigshospitalet – Vision & Strategi
6. Wachterhausen, S (2002) Humanisme, professionsidentitet og uddannelse – i sundhedsområdet, Hans Reitzel Forlag
7. Nordentoft, H. M. & Just, E. (2018) Tværprofessionelt samarbejde og læring. I S. Hundborg (red.): Sundhedsvæsenet under forandring, kapitel 9. Munksgaards Forlag.
8. Jacobsen, R, Sørensen, D. (2019) Klinisk Lederskab I Hundborg, S. (red) Sygepleje & Klinisk lederskab. FADL København.
9. Færch J, Bernild C. (2011) ”Kvalificering af den kliniske beslutning”, Sygeplejersken, (11)54-46.
10. Lave, J, Wenger, E. (2003) Situeret læring og andre tekster. Hans Reitzels Forlag
11. Holen, M, Lehn-Christiansen, S m.fl.: (2020) Læreprocesser i klinisk sygeplejerskeuddannelse, Viden og erfaringer fra projekt PÅ TVÆRS
12. Wedel, N. Peer Learning. (2017) Hans Reitzel forlag 1. udgave (red) Henrik Juul.
13. Lauvås & Handal (2015) Vejledning og praksisteori. S. 205-227
14. Nordentoft, HM (2019) Professionelle balancer og ståsteder – feedback i kliniks praksis, powerpoint præsentation ved Rigshospitalets temadag for kliniske vejledere 2.12.2019
15. Illeris, K. (2006). Læring. Frederiksberg. Samfundslitteratur.
16. Wachterhausen, S (2008) Erfaringsrum, handlingsbåren kundskab og refleksion, RUML, Institut for filosofi og idéhistorie, Aarhus Universitet.
https://ruml.au.dk/fileadmin/www.ruml.au.dk/skriftserier/refleksion_i_praksis/wackerhausen.pdf Hentet den 26.2.2020

17. Frandsen, A, Lehn-Christiansen, S. (2020) Into the black-box of learning in simulation debriefing: A qualitative research study, Nurse Education Today.
18. Region Hovedstaden, Center for HJ og Uddannelse (9 Evalueringsbegreber og Metoder